

**sosialurin**

telf. 147 20. 11820  
box 76, 3800 Tórshavn  
p/f sosialurin

Útgevni:  
**Fyritaks-  
og blaðstjóri:** Tórfinn Smith (ábyrgd)  
**Blaðmenn:** Hogni Djurhuus  
Jóhann Mortensen  
Jan Müller  
**Lýsingar:** Arne Thomsen  
**Uppseting:** Sosialurin  
**Prent:** Dimmalætting

## Syndabukkurin landsstýrið

**TAÐ SÆR IKKI** mætari út, enn at ein sonn orrusta hevur tikið seg upp millum Maskinmeistarafelagið øðrumegin og Starvsmannafelagið hinumegin. Men hóast stríðið veruliga stendur ímillum — ella kanska rættari skuldi staðið ímillum — hesar báðar partar, er landsstýrið vordið syndabukkur, sum ikki einaferð, og fær høvuðsskuldina fyri trættuna.

Í **STUTTUM SNÝR** trætan seg um, at Maskinmeistarafelagið ikki longur vil góðtaka, at maskinmenn við strandfaraskipum eru limir í Starvsmannafelagnum, har teir hava verið seinastu mongu árin, men at teir heldur eiga at vera í Maskinmeistarafelagnum, sum skal gera sáttmála fyri teir við landsstýrið.

**SUM KUNNUGT** setti Maskinmeistarafelagið limum sínum bann fyri at vera við til at sigla nýggja strandfaraskipið Teistan heim úr Danmark, og seinasta, sum hent er í málinum, er, at Maskinmeistarafelagið í gjár setti limum sínum forboð fyri at arbeiða umboð á strandfaraskipum. Sostatt lá allur strandfaraflostin í gjár, tó undantikin skipini hjá Vaktar- og Bjargingartænastuni.

**TAÐ KUNDI TÓKST** sum tað var landsstýrið, sum á sinni við allar meg, vildi noyða maskinmeistarar upp í Starvsmannafelagið, fyri síðani at gera sáttmála við teir, men hetta hevur, hvat vit hava skilt, ikki verið so. Maskinmeistararnir eru farnir í Starvsmannafelagið av egnum vilja, tí teir hava ivaleyst hildið seg fingið størri samskiðir har.

**TÍBETUR HAVA VIT** í Føroyum organisatiónsfrælsi, og tað stendur sjálvandi eisini maskinmonnum fritt, hvussu teir vilja organisera seg, men tað, at vit hava hetta frælsið, ber somuleiðis við sær, at vit mugu virða teir sáttmálar, sum fakfeløg gera við arbeiðsgevara sín. Sum sagt hevur landsstýrið sáttmála við Starvsmannafelagið og kann tí eingin krevja, at landsstýrið fer at kveistra hendan sáttmála til viks.

**LANDSSTÝRIÐ HEVUR** sagt seg sinnað at gera sitt til at greiða hesi sáttmálaviðurskipti, áðrenn nýggjasta strandfaraskipið fer í regluliga sigling um mánaðarskiptið mai—juni, og hevur somuleiðis gjørt Maskinmeistarafelagnum greitt, at tað ikki ber til at broyta sáttmálan við Starvsmannafelagið uttan nærri samráðingar. Hesar samráðingar millum Starvsmannafelagið og landsstýrið fara júst fram í hesum døgum.

**OKKUM KUNNUGT** hava bæði Starvsmannafelagið og landsstýrið vilja til at loysa hesa trætu við samráðingarborðið, og kunnu vit tí als ikki góðtaka hesi seinastu tiltøk Maskinmeistarafelagsins.

## Læknin hevur orðið

Sparing var orðið læknin umræddi eitt hóskevd fyrstuttum í útvarpinum. Man hann kenna týðningin av hesum orði? Neyvan! Eg veit um fleiri læknar, sum ikki kenna hetta orð.

Eg kann taka okkurt dømi. Sagt verður, at føroyingar hava fingið eygnalækna. Eg havi ikki sæð hann enn. Hvi ikki siga sum er: Havnin hevur fingið eygnalækna!

Fyrr komu eygnalækna út at kanna fólk kring landið, og hetta var fólkið fegið um. Í dag skal hvørt mansbarn við veikari sjón til Havnar at kannast. Hver skal gjalda ferða-

pening? Sjúkrakassin! Nú kann læknin kanska koma næsta hóskevd og greiða lurtarunum frá, hvat er biligari, annaðhvørt at gjalda fyri ein — nevniliga eygnalækna — ella fyri øll tey túsund, ið hava veika sjón og við ringum tannabiti noyðast til Havnar? Eg takki frammanundan!

Nú kann verða sagt, at tólini at kanna við eru í Havn. Eg veit væl, at nøkur við sera veikari sjón skulu serkannast, møguliga við tølum, sum ikki kunnu flytast, men meginparturin av fólkinum kann óivað kannast úti um

landið, hetta hevur verið gjørligt, og so stór og ófantalig eru tólini væl ikki vordin, at tey ikki kunnu flytast. Ella er tað ikki so?

Biður ein um tíð hjá hesum lækna, skal ein vera heppin, um tíð fæst innan hálvt ár.

Eg og óivað mong við mær eru vónbrotin, síðan hesin lækni kom. Vælsignað — lat okkum sum skjótast sum fyrr fáa onkran dana upp her, sum kann fara kring landið alt og kanna tey við veikari sjón, sum ikki orka hesi ótolandi viðurskipti longur.

Hetta er nú ikki bert galdandi fyri eygnalækna. Hvussu nógvur ferðapeningur kundi ikki verið spardur, um allir, ið hava høvi til tess, t.d. eygnalækni, oyrna-, næsa- og hálslækni, húðlækni og fleiri við teimum, sum serkønir eitast at vera, av og á reistu rassin frá stólunum í Tórshavn og vitjaðu út til sjúklingarnar uttan fyri høvuðsstaðin.

Hesi orð frá einum, ið ikki hevur sæð eygnalækna í 5—6 ár.

Ein brillapa

## Fínkulturur

Danski skrivandi William Heinesen heldur, at onkur føroyingur átti at blivið líka nógv virdur, sum hann sjálvur blivur tað í Havnini. Árstovubróðurin t.d.? Teir áttu helst at fingið felags minnisvarða. Summir heiðurslimir gerast so virkisfýsni, kunnu næstan enda við at leiða fyrítøkuna.

Hóast nevndu Árstovubróður millum manna eru mettir ólíkir og ójavnir í virki og verki, hevði jú borið til at koyrt teir í ein og sama pott sum havnarmenn og WH sjálvandi í ein annan, sum dansk thorsbavner. Tá kundu teir serverast útfeitt sum:

Kulturelle Thorshavn:

ere: »Heinesen/Árstovu-

bróðurin».

Í meingi munar tá

Heinesen móti hinum báðum tilsamans, fifty/fifty, sum tey siga. Sama lutfall verður, um teir tveir fáa ein minnisvarða saman, og WH ein fyri seg sjálvandi.

At somu Árstovubróður eru teir somu sum okkara stórmenni: H.A. Djurhuus, skaldanna skald í nýggjari tíð, og bróðurin Janus Djurhuus, eisini skald, men meira umsetari, er ikki øllum greitt, ikki teim yngri ið hvussu er. Tey kenna teir sum skaldabróðurnar Djurhuus í okkara tíð, men kenna nógv meira til H.A. Djurhuus. Annars mundu sjálvir Árstovubróðurnir vera fleiri enn teir tveir.

Men hesir somu kunnu so ikki sjálvir taka støðu til nakran slíkan »heiður«,

og eiga heldur ikki longur beinl. ættfólk til slíkt. Bróðurnir hava skrivað og virkað fyri alt Føroya fólk, og eru líka væl kendir uttanfyri sum í Havnini, eins og t.d. kanska serliga Mikkjal á Ryggi, men eisini aðrir eru tað. Nakað annað fólk, tað danska t.d., ella teirra kultur, hava hesir menn als ikki vent sær til, so tað sum verður gjørt teimum til heiðurs, má vera áhugamál Føroya fólks, ikki bara Tórshavnar, ella nakað hjá Dansk/færøsk kulturfond.

Ansast má eisini eftir, at slíkir menn ikki á einhvønn hátt gerast kulturhøkur fyri ymisk óviðkomandi, so sum stundum verður, (t.d. við Jørg. Fr. Jacobsen í okk-

ara öld). Tað er jú so, at tá skald eru farin, verða ymisk skrivandi ofta so iðin eftir at granska teirra tilfara, og møgulega taka citatir og brot til at prýða sine egnu skrivning.

Nú munnu føroyingar vera raknaðir við av mistakinum Dansk/færøsk Kulturforvirring. Har hevur WH starvast nakað nógv, men nú hann, umframt at vera danskur forfattari, er heiðurslimur og ný-tendrað føroysk TV-stjarna, man vera nóg mikið fyri hendur, so hann ikki setir seg til døms fyri, ella fremur avgerðir fyri føroyskt mentannliv á nøkrum øki, sum ikki er púra algengt.

Vón.

## Sjúkratekin sum reklama?

12. mars nýtir Sosialurin tað í eini reklamulýsing, at »Morgunblaðið í Reykjavík brúkar eisini Sosialin sum keldu«. Hetta verður tolkað sum »prógv um dygd og áhuga-verdan tíðindaflutning í Sosialinum«.

Av sonnum ein áhuga-verd støða hjá Sosialinum. Tekur blaðið tað eisini sum dygdartekin, um »Dimmalætting« heldur innihald Sosialsins samsvara so væl við sína linju at »Sosialurin« kundi verið brúktur sum kelda har?

»Morgunblaðið« er eitt heilt ótrúliga konservativt, fantastiskt borgarligt/kapitalistiskt hugleyst blað, sum spælir sama doyrvandi og byttisgerandi leiklut í Íslandi sum »Dimmalætting« og »Dagblaðið« í Føroyum. Er tað slíkur blaðheimur

### tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

og blaðmentan »Sosialurin« vil samarbeiða við? Vanliga hava »Dimmalætting« og »Morgunblaðið« eina tæta samvinnu — tí blaðini eru sum skrivað av somu hond, og sjálvst yvirskriftin á blaðheysinum hava eins typur — eins og tað super-konservativa danska »Berlingske Tidende«, sum tey bæði

helst hava sum hugmyndafrøðisliga fyrmynd.

Hetta áttu blaðmenn »Sosialsins«, harav hin eini er fyrrverandi íslandsbúgvi, at vitað. Eru tað slíkar kreftir í grannalondunum, sum »Sosialurin« helst vil arbeiða saman við?

Eftir mínum tykki er tað meiri sjúkratekin enn reklama í tí, at super-konservativt blað í grannalondum taka tíðindaflutning »Sosialsins« sum góða

vøru.

Tað merkir, at tíðindaflutningurin er støðuleysur, (»objektivur«), at hann kann brúkast í borgarligu byttisgerðingini av fólki, og at hann er uttan allan merg og alla meg.

Um tit vilja hava hugsandi fólk at halda »Sosialin«, so mugu tit finna aðrar reklamuhættir og aðrar felagar í øðrum londum.

N.N. Nabel

## Neistin

Eykadaalfundur verður á Hotel Havnía mánakvöldið 21/4 kl. 19.30.

NEVNDIN